Таблиця 3

Ефективність збуту овочів відкритого ґрунту сільськогосподарськими підприємствами Черкаської області

Показники	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2010 р. до 2006 р., %
Реалізація, ц	93220	137128	236448	261108	279545	299,9
Рівень товарності, %	32,5	61,9	34,3	43,2	55,7	171,4
Повна собівартість 1 ц, грн.	72,07	86,87	92,90	83,35	129,81	180,1
Ціна реалізації 1 ц, грн.	63,68	55,97	90,93	96,17	120,20	188,8
Прибуток на 1 ц, грн.	-8,39	-30,9	-1,97	12,82	-9,61	114,5
Рівень рентабельності, %	-11,6	-35,6	-2,1	15,4	-7,4	+4,2п

- формування маркетингової інфраструктури збуту овочів;
- забезпечення державної підтримки формування оптових овочевих ринків;
- створення кооперативних овочесховищ;
- забезпечення збуту овочевої продукції дрібнотоварним формуванням через обслуговуючі кооперативи, заготівельні пункти;
- здійснення моніторингу цін, кон'юнктури ринку;
- розробка державних програм підтримки галузі.

Література:

1. Атамась Г.П. Формування і функціонування регіонального ринку овочевої продукції [текст] : Автореф. дис … канд. екон. наук: 08.07.02; Миколаївський держ. аргар. ун-т. – Миколаїв, 2005. – 21 с.
2. Криворучко В.І. Розвиток овочівництва в Україні [текст] / В.І. Криворучко // Економіка АПК. – 1999. – №1. – С. 117- 123.
3. Островський П.І. Аграрний маркетинг: Навчальний посібник [текст] / П. Островський. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 224 с.
4. Юрченко А.Ю. Ціноутворення на ринку овочевої продукції та особливості його державного регулювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/biznes/2009_2/2009/ 02/090213.pdf.
5. Дмитрійчук Г.П. Маркетинг овочевої продукції [текст] / Г.П. Дмитрійчук // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2004. – Вип. 2. – Т.2. – С. 93-100.

УДК 65.011.47:338.433:634/635(477.53)

АНАЛІЗ КОН'ЮНКТУРИ ПЛОДООВОЧЕВОГО РИНКУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ломонос Л.М., аспірант

Полтавська державна аграрна академія

Проаналізовано стан виробництва плодоовочевої продукції у Полтавській області в розрізі районів. Показано основні тенденції та динаміку. Обґрунтовані основні напрямки підвищення ефективності виробництва плодоовочевої продукції. Запропоновані заходи щодо поліпшення виробництва та забезпечення потреб споживачів в плодоовочевій продукції.

Consisting of production of fruit and vegetable goods is analysed of the Poltava area in the cut of districts. Basic tendencies and dynamics are rotined. Basic directions of increase of efficiency of production of fruit and vegetable goods are grounded. Measures are off ered on the improvement of production and providing of necessities of users in fruit and vegetable products.

Постановка проблеми. Продовольче забезпечення населення України є досить актуальною проблемою суспільства, тому задоволення потреб споживачів в плодоовочевій продукції є одним з важливих завдань функціонування АПК. Плодоовочева продукція займає третє місце у балансі задоволення споживчого попиту після м'ясної та молочної продукції. Проте ефективність виробництва овочевих та плодоягідних культур залишається низькою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Плодоовочева галузь є специфічною галуззю рослинництва, яка включає в себе велику кількість різноманітних овочевих та плодово-ягідних культур з різною агротехнікою, вимогами до зберігання, особливостями реалізації. Стосовно плодоовочевого ринку Полтавської області основними культурами є: огірки, капуста, морква столова, буряки столові, цибуля, кабачки та картопля.

Однак, окремі питання конюктурного аналізу на плодоовочевому ринку не достатньо висвітлені і вимагають подальшого дослідження.

Питанням підвищенням ефективності виробництва плодоовочевої продукції присвячені дослідження багатьох вчених [2,3,4,5,6]: П.Т. Саблука, В.В. Писаренко, О.І. Лебединської, А.А. Побережної, Б.В. Губського, В.Д. Мельникова, Н.Є Тимошенко, В.Г. Андрійчука, В.М. Месель-Веселяк. На думку вказаних вчених ефективність виробництва плодоовочевої продукції визначають запроваджуванням енергоощадних технологій, використанням нових високопродуктивних сортів та гібридів, розвитком маркетингової діяльності.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз виробництва та споживання плодоовочевої продукції та пошук шляхів підвищення ефективності виробництва плодоовочевої продукції в Полтавській області.

Виклад основного матеріалу дослідження. Овочівництво і садівництво завжди були традиційними галузями сільського господарства України, зокрема і в Полтавській області. Їх розвиток зумовлений, перш за все, сприятливими ґрунтово-кліматичними умовами, які здатні забезпечити вирощування більшості видів овочевих і плодово-ягідних культур. Потенційно природно-географічні умови Полтавської області здатні забезпечити внутрішні потреби споживчого ринку регіонів та створити можливості для експорту її певної частини.

Проте, протягом останніх років (2006-2010) відбулися значні зміни у плодоовочевому підкомплексі. Згідно з інформацією головного управління статистики у Полтавській області [1], площі овочів та плодоягідних насаджень на протязі 2006-2010 рр., мали тенденцію до скорочення, крім картоплі, посівні площі якої зростали кожного року (табл. 1, рис. 1).

За даними таблиці 1, ми можемо проаналізувати динаміку площ під плодоовочевими культурами та насадженнями в Полтавській області. Так, у 2010 р. порівняно з 2006 р. зібрані площі під картоплею зросли у 3 рази (408,9%), що обумовлено, в першу чергу спеціалізацією сільськогосподарських підприємств та сприятливими природно-кліматичними умовами.

Таблиця 1

Динаміка зібраних площ під плодоовочевими культурами та насадженнями в Полтавській області, за 2006-2010 рр.,тис. га

Продукція	Роки					2010 р. у % до 2006 р.
	2006	2007	2008	2009	2010	
Картопля	17,8	23,3	30,5	51,1	72,8	408,9
Овочі	78,8	47,2	77,7	60,0	66,2	84,0
Плодово-ягідні насадження	27	29,2	27,8	26,4	23	85,1
Всього	123	99,7	135,5	137,5	162	131,7

Джерело: розраховано за даними Головного управління статистики у Полтавській області [с. 164, 168, 172]

Зібрані площі під овочі та плодово-ягідні насадження, навпаки, зменшилися на 16 та 14,9%, відповідно це зумовлено тим, що сільськогосподарські товаровиробники відмовляються від вирощування овочів та плодово-ягідних насаджень через їх низький рівень зберігання, примхливістю до погодних умов та схильність до хвороб і шкідників.

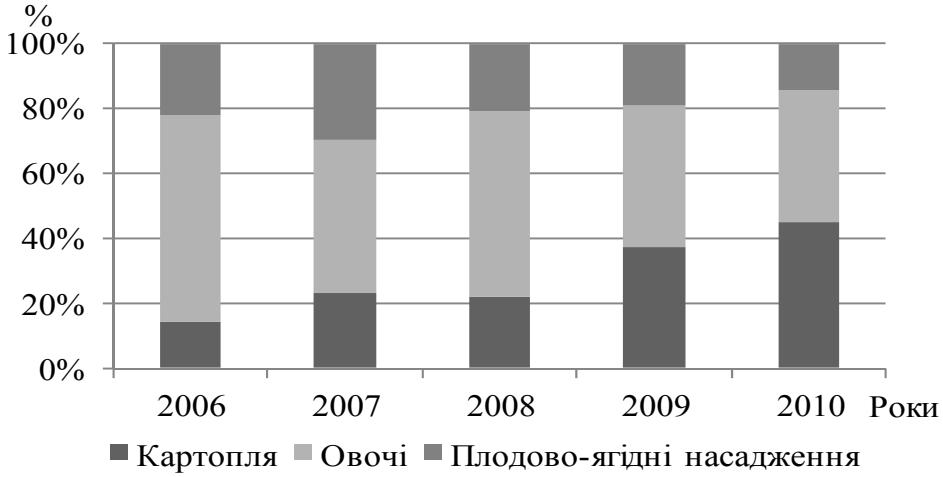

Рис. 1. Структура зібраних площ плодоовочевої продукції в Полтавській області, 2006-2010 рр., тис. га

Структури зібраних площ плодоовочевої продукції, що зображена на рисунку 1, у 2010 р. порівняно з 2006 р. найбільшу питому вагу у структурі зібраних площ зазнала картопля (44,9%). Спостерігається скорочення питомої ваги структури зібраних площ овочів з 63,7 до 40,5 та плодово-ягідні насадження з 21,8 до 14,2.

Після розгляду динаміки зібраної площі під плодоовочевої культури та насаджень доцільно розглянути обсяги виробництва (рис. 2).

Обсяги виробництва плодоовочевої продукції у 2010 році порівняно з 2006 р. зменшилися на 24,3, а саме: картопля – на 11,7%, овочі – на 0,08%, плоди та ягоди на 55,4%. Найменше виробництво плодоовочевої продукції спостерігалося у Козельщинському районі (рис. 3). Основне виробництво овочів у 2010 р. зосереджено в Кременчуцькому, Пирятинському, Котелевському та Полтавському районах. Це обумовлено розміщенням сільськогосподарських підприємств поблизу великих міст, що підвищує попит на дану продукцію, а це, в своє чергу, збільшує обсяги виробництва.

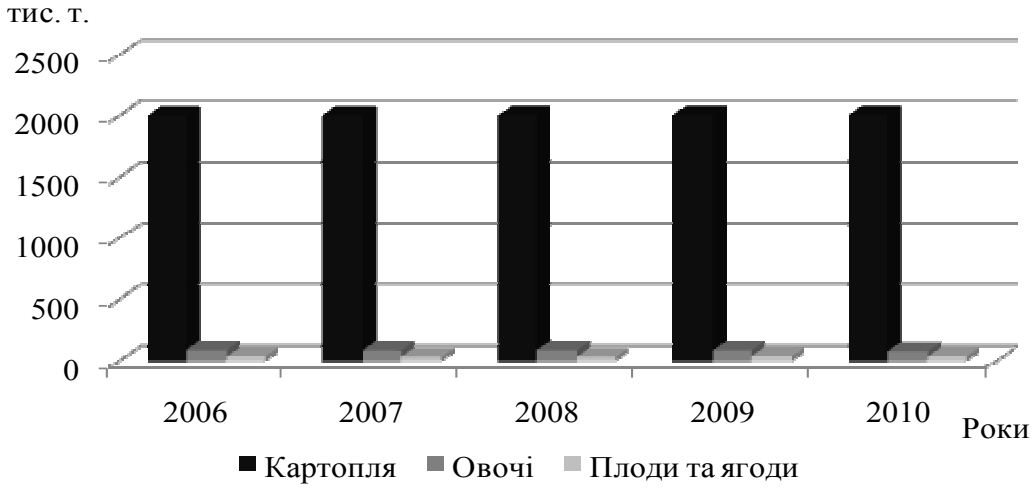

Рис. 2. Обсяги виробництва плодоовочевої продукції у Полтавській області, 2006-2010 рр., тис. т.

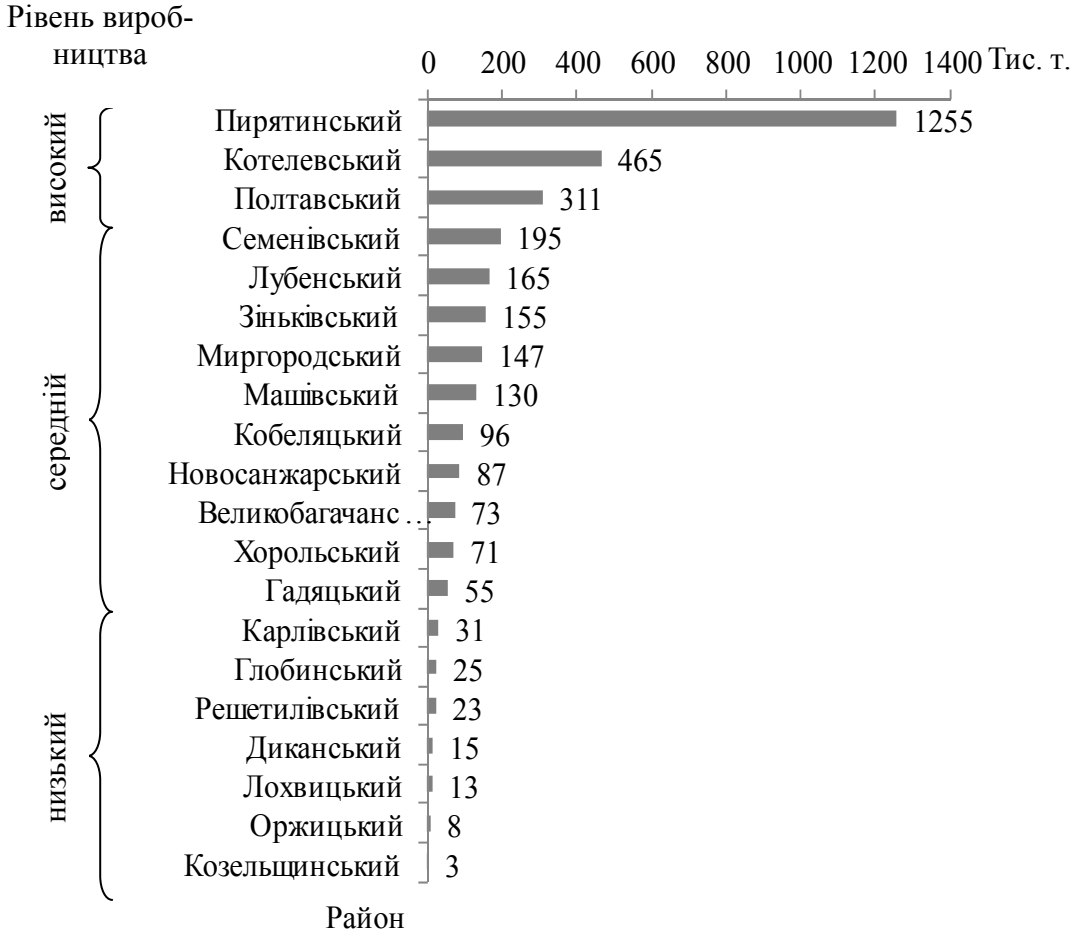

Рис. 3. Виробництво овочів у Полтавській області в розрізі районів, 2010 р.,тис. т.

Низький рівень виробництва овочів спостерігається у Карлівському, Решетилівському, Козельщинському, Диканському, Лохвицькому та Оржицькому районах. Причиною такого рівня виробництва є зерно-буряковий напрям діяльності сільськогосподарських підприємств.

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного дослідження, можна

дійти висновку, що обсяги виробництва плодоовочевої продукції з 2006 по 2010 роки в Полтавській області зменшились. На нашу думку, це пояснюється рядом причин, головними з яких є складність виробництва овочевої продукції, що зумовлено технологічним процесом на дотримання якого сільськогосподарські підприємства не мають ресурсів.

З метою поліпшення виробництва та забезпечення потреб споживачів плодоовочевою продукцією ми пропонуємо провести ряд заходів:

- впроваджувати ресурсоощадні, екологічно безпечні технології виробництва овочевої продукції і її переробки;
- сприяти господарствам, які вирощують плодоовочеву продукцію надання їм довгострокових кредитів для придбання спеціальної сільськогосподарської техніки, виробництва, переробки, збуту виробленої овочевої продукції;
- закріпити господарства, які вирощують овочі за оптовими ринками з метою надання послуг із транспортування, складування, пакування продукції.

Література:

1. Статистичний щорічник Полтавщини. – Полтава : Головне управління статистики в Полтавській області, 2011. – С. 164-172.
2. Лебединська О.І. Організаційно-економічні основи розвитку овочівництва відкритого ґрунту в зарубіжних країнах / О.І. Лебединська // Вісник Харк. держ. аграрн. ун-т. Серія: «Економіка АПК і природокористування». – Харків : ХДАУ. – 2000. – №2. – С.72-76.
3. Економіка овочівництва відкритого ґрунту Харківської області: лекція / В.Й. Шиян, В.О. Муковоз, Н.І. Строченко, Д.М. Юр'єв. – Харк. держ. аграрн. – Харків : ХДАУ 1996. – 37 с.
4. Лозинська Т.М. Деякі особливості маркетингу на ринку овочевих культур / Т.М. Лозинська // Вісн. Харк. держ. аграрн. ун-т – Серія : «Економіка АПК і природокористування». – Харків : ХДАУ. – 1999. – №3. – С.108-112.
5. Досвід виробництва та маркетингу овочів в Україні / [Ю.І. Сологуб, А.Ю. Андрюшко, І.М. Пономаренко, В.В. Писаренко та ін.]. – К. : Проект аграрного маркетингу, ППФ «Інфорт», 2006. – 381с
6. Месель-Веселяк В.Я. Розвиток та ефективність організаційно-правових форм господарювання в сільському господарстві України // Економіка АПК. – 2004. – №11. – С.18-24.

УДК 658.26:06: 336.145

ДОЦІЛЬНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМАТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ З ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Малинська Л.В., ст.викладач, Калініченко А.В., професор, д.с.-г.н., Чурілов Д.Г., аспірант, Калініченко В.М., к.с.-г.н.
Полтавська державна аграрна академія

Проблема енергозбереження сьогодні має не тільки економічне, а й соціально-екологічне значення. Проаналізований стан проблеми, визначені складнощі й перспективи реалізації проектів з енергозбереження в бюджетних установах України. Реалізація проектів з підвищення ефективності використання енергії на об'єктах бюджетної сфери може дати значну економію бюджетних коштів, сприяти підвищенню енергетичної та екологічної безпеки країни.

The energy saving problem has today not only economic, but also social and ecological value. The problem condition is analysed, difficulties and prospects of implementation of